

ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ГИМНАЗИЯ „АТАНАС БУРОВ,,

6300, гр. Хасково, ул. Банска № 70, www.fsghs.org, info-2601031@edu.mon.bg тел. 038 624830

Утвърдил:.....п.....

/Ц. Цанков/

Заповед № 1370 / 14. 09. 2026 г.

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ВЪЗПИТАНИЕ

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на активно гражданско съзнание, дигитално гражданство и правна култура

Изграждането на граждански добродетели и отговорно поведение е обвързано със знания за институциите, устройството на демократичното общество и споделените ценности. Приоритет е развитието на критично мислене, медийна грамотност и умения за безопасно и етично поведение в дигиталното пространство (дигитално гражданство). Акцент се поставя върху икономическата и правната отговорност на младите хора като бъдещи финансови и бизнес специалисти (данъчна култура, защита на потребителите и граждански контрол).

2. Развитие на култура за цялостно благополучие (физическо, ментално и дигитално здраве)

Училищната общност се фокусира върху изграждането на трайни умения за поддържане на здравословен стил и безопасни условия на живот. Приоритет е не само превенцията на физическите рискове и зависимости (включително модерните дигитални и субстанциални зависимости като вейпинг и енергийни напитки), но и грижата за психичното здраве на учениците – управление на стреса при изпити, емоционална интелигентност, превенция на бърнаут и поддържане на здравословен баланс между онлайн и офлайн общуването (дигитална хигиена).

3. Екологично възпитание чрез призмата на устойчивото развитие и „зелената“ икономика

Формирането на екологична култура, съзнание и поведение е насочено към активно опазване на природната среда, разумно използване на ресурсите и съхранение на екологичното равновесие. Програмата поставя акцент върху практическото прилагане на екологичните принципи в ежедневието (разделно събиране, енергийна ефективност) и запознаването на учениците със съвременните концепции за кръгова икономика, зелен бизнес, устойчиво предприемачество и корпоративна социална отговорност.

4. Изграждане на приобщаваща среда, интеркултурна толерантност и глобално мислене

Усвояването на знания за различните културни идентичности има за цел да възпита у учениците позитивно отношение към разнообразието, емпатия и зачитане на правата на човека. Програмата приоритетно развива умения за конструктивни взаимодействия и преодоляване на предразсъдъците в мултикултурна среда. Това подготвя възпитаниците на гимназията за успешна професионална и социална реализация в глобализирания свят чрез умения за работа в екип, толерантност и недискриминация.

Цели

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА, АКТИВНА И СОЦИАЛНО ОТГОВОРНА ЛИЧНОСТ

ПОДЦЕЛИ:

1. Гражданска отговорност и демократични ценности: Да разбира, отстоява и прилага в ежедневието си общочовешките ценности, правата на човека и принципите на демокрацията; да участва активно, съзидателно и отговорно в гражданския и социалния живот на училището, местната общност и обществото.
2. Глобално и икономическо мислене: Да познава структурата, функциите и механизмите на демократичните институции, както и съвременните икономически, социални и политически реалности на глобализацията се свят и пазара на труда.
3. Толерантност и недискриминация: Да зачита достойнството и значимостта на всяка човешка личност в цялото многообразие от нейните идентичности; да признава правото на различие и да отстоява равнопоставеността и социалното приобщаване в споделеното пространство.
4. Културна идентичност: Да осъзнава, цени и представя с достойнство своята собствена културна, национална и родова идентичност, като същевременно проявява отвореност към чуждите култури.
5. Ефективна комуникация и сътрудничество: Да взаимодейства с членовете на семейството си, училищната общност и по-широкия социален кръг по конструктивен, уважителен и безконфликтен начин, проявявайки емпатия и екипен дух.
6. Критично мислене и медийна грамотност: Да изразява аргументирано, критично и самостоятелно своята гражданска позиция, като умее да разпознава фалшиви новини, манипулации и дезинформация в медийното и дигиталното пространство.
7. Лидерство, инициативност и кариерно планиране: Да взема самостоятелни и информирани решения за личностното и професионалното си развитие; да проявява инициативност, предприемачески дух и способност да си поставя реалистични цели, да планира стъпките за тяхното постигане и да управлява времето си.
8. Лична отговорност и самоконтрол: Да носи пълна отговорност за своите действия и поведение, като умее да прогнозира и оценява дългосрочните последствия от постъпките си за своя собствен живот, за общността и за околните.
9. Здравна култура и ментално благополучие: Да умее критично да подбира и анализира информация, продукти и услуги, свързани със здравето; да поддържа здравословен начин на живот (физическа активност, балансирано хранене), дигитална хигиена и умения за управление на стреса и емоциите.
10. Екологично поведение и устойчиво потребление: Да познава и прилага в ежедневието си нормите на екологична култура и отговорно поведение; да развива навици за устойчиво потребление (пестене на ресурси, разделно събиране на отпадъци, намаляване на пластмасата) с цел опазване на природата.
11. Екологично гражданство: Да разбира ролята на публичните институции, бизнеса и гражданското общество в опазването на околната среда и да проявява готовност за участие в екологични инициативи, доброволчество и проекти за устойчиво развитие.
12. Разбиране на глобалните предизвикателства: Да умее да прави причинно-следствени връзки между процесите в различните сфери на обществения живот; да разбира същността на социалните неравенства, икономическите кризи, климатичните промени и глобалните предизвикателства на XXI век.

II. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО КАТО АВТОНОМНА, АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ

1. Да възпитава в демократичните ценности;
2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
5. Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

III. НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
3. В заниманията по интереси в рамките на учебния ден;
4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие
5. Училищна програма „Без свободен час”
6. Интегрирано по учебни предмети

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО , ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

I. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ РИТУАЛИ

1. Откриване на учебната година;
2. Ритуал по изpraщането на абитуриентите и смяна на знаменните групи;
3. Официално раздаване на дипломи и свидетелства за ПК за завършен начален, основен и среден етап на училищното образование;
4. Честване на национални празници, на международни и световни празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
 - Включване в градските тържества за Деня на народните будители – 01.11;
 - Включване в градските тържества за 19.02 – Обесването на Васил Левски;
 - Включване в градските тържества за честване на 03.03 – Освобождението на България;
 - Честване на патронния празник на училището -15.05.
 - Включване в градските тържества за тържествено честване на 24.05 – Ден на славянската писменост

II. ИЗБОР НА УЧИЛИЩНИ ЗНАЦИ И СИМВОЛИ, УЧИЛИЩЕН ХИМН

А) Символи

1. Знаме на училището
2. Значка

Б) Почетни знаци

1. Летописна книга(Книга за впечатления)

2. Грамота на ФСГ „Атанас Буров”

3. Плакет на ФСГ „Атанас Буров“

III. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТОСАМОСЪЗНАНИЕ

- а) изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;
- б) поставяне на националния флаг на фасадата на училището;
- в) издигане на националния флаг на училищни тържества

IV. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ВКЛЮЧВАЩИ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

1. Ученическо самоуправление

- Ученически съвет (УС): Активно функциониране на УС като основна форма на самоуправление, развиваща лидерски умения и организационни способности у учениците.
- Участие в решенията: Представители на УС участват в заседания на Педагогическия съвет (при разглеждане на въпроси, касаещи ученическата общност) и в Обществения съвет на гимназията.

2. Доброволчество и благотворителност

- Доброволчески кампании: Планиране и реализиране на инициативи във и извън училището (напр. благотворителни базари, подпомагане на социални домове, екологични акции по почистване на градската среда).
- Партньорства: Сътрудничество с Българския младежки Червен кръст (БМЧК) и местни неправителствени организации.

3. Училищни медии и комуникационни канали

- Училищна радиомрежа: Подготовка на периодични радиопредавания, посветени на национални, международни и училищни събития:
 - 19.02. – Ден на паметта и Обесването на Васил Левски;
 - 03.03. – Национален празник на България (Освобождението на България);
 - 22.09. – Ден на Независимостта на България;
 - 01.11. – Ден на народните будители;
 - 24.05. – Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност;
 - Рождественски празници (Коледа) и др.

- Официален уебсайт и социални мрежи: Своевременно отразяване на ученическите постижения (конкурси, олимпиади, спортни победи) с цел популяризиране на добрия пример.

4. Календар на училищните кампании и събития

Организиране на събития по пет основни направления:

Направление	Ключови дати и събития	Форми на провеждане
4.1. Подкрепа на здравето	• 01.12. – Световен ден за борба срещу СПИН • 31.05. – Световен ден без тютюнопушене кампании срещу новите зависимости (употреба на вейпове, енергийни напитки) и за превенция на хранителни разстройства	• Информационни беседи в Часа на класа • Мултимедийни презентации и раздаване на флайери
4.2. Толерантност и приобщаване	• 16.11. – Международен ден на толерантността • Последна сряда на февруари – Световен ден за борба с тормоза в училище (Ден на розовата фланелка)	• Изработване на тематични табла и постери • Дискусии за превенция на кибертормоза
4.3. Социална чувствителност	• Трета неделя на ноември – Световен ден за възпоменание на жертвите от пътнотранспортни произшествия	• Радиопредаване и минута мълчание • Беседи по Безопасност на движението по пътищата (БДП)
4.4. Права на човека	• 10.12. – Международен ден за правата на човека	• Дебати на тема "Права и отговорности на младите хора"
4.5. Екология и устойчивост	• 22.03. – Световен ден на водата • 22.04. – Световен ден на Земята	• Изложби, презентации, участие в национални конкурси • Кампании за разделно събиране на отпадъци

5. Обучение по метода „Връстници обучават връстници“

Провеждане на интерактивни сесии от подготвени ученици (с подкрепата на медицинското лице и психолог) по следните направления:

- Защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи;

- Оказване на първа долекарска помощ на пострадал;
- Превенция на СПИН и сексуално предавани инфекции;
- Превенция на зависимостите (наркотични вещества, алкохол, вейпинг, хазарт).

6. Клубове по интереси

- Насърчаване на неформалното образование чрез участие в творчески, спортни, научни и икономически клубове по интереси, които развиват практическите умения на учениците.

7. Превенция на агресията и решаване на конфликти

- Дейност на психолога: Осигуряване на навременна обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците.
- Училищна медиация: Развитие на форми за мирно решаване на конфликти чрез посредничество, създаване на сигурна физическа, психологическа и социална среда, свободна от насилие.
- Индивидуален подход: Подпомагане на учениците за успешно справяне с трудности и конфликти в училище, семейството и социалната среда.

8. Обратна връзка и проучване на ученическото мнение

- Провеждане на ежегодни анонимни анкети и допитвания сред учениците относно качеството на образователната среда, извънкласните дейности и техните предложения за подобряване на училищния живот.

V. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА В УЧИЛИЩЕТО

1. Общи положения – във ФСГ „Атанас Буров” се обучават ученици от различни етноси: турци, арменци, роми. На ниво училище и клас се организират дейности, свързани с успешното интегриране на ученици от малцинствените групи.

ДЕЙНОСТИ

I. ЧАС НА КЛАСА ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ

За постигане на целите на програмата, в рамките на Часа на класа се реализира системна и последователна работа по следните утвърдени и модернизирани тематични области:

1. Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие

- **VIII – IX клас:** Изследване на местната история – „Родният край и патронът на нашето училище Атанас Буров“; проучване на индустриалното наследство на гр. Хасково.
- **X – XI клас:** „Българският принос в световната наука, култура и икономика“; дискусии за националните ценности в контекста на европейската интеграция.
- **XII клас:** „Гражданска отговорност на младия българин“ – право на глас, участие в избори и принос към местната общност.

2. Толерантност, интеркултурен диалог и приобщаване

- **VIII – IX клас:** „Езика на омразата срещу езика на толерантността“ – преодоляване на стереотипите и предразсъдъците; изграждане на сплотен клас.
- **X – XI клас:** „Мултикултурното богатство на моя град“ – съвместни проекти за опознаване на празниците и традициите на различните етноси (българи, турци, арменци, роми).
- **XII клас:** „Етика в международния бизнес и мултикултурната работна среда“ – подготовка за работа в глобалния свят.

3. Безопасност на движението по пътищата (БДП)

- **VIII – X клас:** Отговорности на пешеходците и велосипедистите; правилно поведение при управление на тротинетки (индивидуални електрически превозни средства).
- **XI – XII клас:** „Младият шофьор – отговорност и рискове“; влияние на алкохола и наркотичните вещества върху способността за шофиране; превенция на агресията на пътя.

4. Защита на населението при бедствия, аварии и оказване на първа помощ

- **VIII – IX клас:** Практическо усвояване на планове за евакуация на училището; действие при земетресение, пожар или наводнение.
- **X – XI клас:** Оказване на първа долекарска помощ при счупвания, изгаряния, кръвотечение и безсъзнание (съвместно с БМЧК).
- **XII клас:** „Координация и реакция на държавните институции и доброволците при кризи и бедствия“.

5. Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти

- **VIII – IX клас:** Разпознаване на различните форми на училищен тормоз (физически, психически, социален); „Как да се справим с гнева“.
- **X – XI клас:** Превенция на кибертормоза и споделянето на зловредно съдържание в социалните мрежи; методи за училищна медиация и посредничество.
- **XII клас:** „Конструктивно решаване на конфликти на работното място и в семейството“.

6. Превенция на тероризма, радикализацията и поведение при терористична заплаха

- **VIII – X клас:** „Сигурност в публични пространства“ – правила за реакция при съмнителни предмети или заплахи; разпознаване на признаците на радикализация онлайн.
- **XI – XII клас:** „Глобалният тероризъм и влиянието му върху икономиката и сигурността на обществата“.

7. Дигитално гражданство и медийна грамотност

- **За всички випуски:** Разпознаване на „фалшиви новини“ (fake news) и дезинформация; етично използване на Изкуствен интелект (AI) при самоподготовката; защита на личните данни и киберхигиена.

8. Финансова грамотност, кариерно ориентиране и потребителска култура

- **За всички випуски:** Управление на личния и семейния бюджет; превенция на онлайн измами и хазартна зависимост; защита на потребителските права; кариерно планиране и изготвяне на професионално CV.

II. УП "БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС В УЧИЛИЩЕ"

Във ФСГ „Атанас Буров” има разработена програма „Без свободен час”, която определя водещите принципи, задачи, цели и дейности, както и очакваните резултати. УП „Без свободен час” се актуализира всяка учебна година.

Програмата осигурява уплътняване на времето при отсъствие на преподавател чрез провеждане на заместващи часове с практическа насоченост, решаване на казуси, дебати по гражданско образование или екологични теми

III. УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

1. Утвърждаване дейността на Ученическия съвет като форма на демократичното училищно самоуправление.

2. В състава на ученическия съвет влизат председателите и заместник-председателите на паралелките от VIII до XII клас.

Правила на Ученическия съвет

3. Ученическият съвет има двучленно ръководство, което се избира с гласуване за всяка учебна година.

4. Заседанията на УС се провеждат поне веднъж месечно

5. Ученическият съвет разработва годишен план, съобразен с годишния план на училището.

6. Представители на ученическия съвет имат право да взимат участие в педагогически съвети и в заседания на обществения съвет в училище.

7. Ученическият съвет участва в разработването на етичен кодекс на училището.

8. Ученическият съвет разработва и участва в реализирането на проекти.

IV. ИНТЕГРИРАНО ОБУЧЕНИЕ ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ

Цели: Повишаване на качеството чрез образователни иновации, интердисциплинарен подход и поставяне на ученика в активна позиция.

Форми на интеграция:

Чрез учебното съдържание по общообразователни и професионални предмети (напр. География и икономика, Биология и здравно образование, История и цивилизации, Предприемачество, Бизнес етика).

Добри практики за интердисциплинарни уроци в училището:

- ✓ Интегриран урок по БЕЛ в VIII клас: „Коледа – празник на надеждата“.
- ✓ Проект „Да преоткрием българското“ – съвместна инициатива с родителската общност.
- ✓ Съвместен урок по Английски език и История и цивилизации в IX клас: „Европейска култура“.
- ✓ Съвместно събитие за VIII клас с училищната библиотека, посветено на книгите, грамотността и съхраняването на писменото наследство.